

Az emelt szintű szóbeli vizsga értékelési útmutatója

A szóbeli feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden szóbeli feleletet ezen szempontok segítségével kell értékelni.

Általános útmutató

A következő táblázatok az értékelési szempontokat és az egyes szempontoknál adható maximális pontszámot mutatják.

Első feladat (bevezető interjú)

Értékelési szempont	Pontszám
A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása	2
Szókincs, kifejezésmód	1
Nyelvtan	1
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	1
Összesen	5

Második feladat (szituációs feladat)

Értékelési szempont	Pontszám
A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása	5
Szókincs, kifejezésmód	2
Nyelvtan	2
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	1
Összesen	10

Harmadik feladat (önálló témakifejtés)

Értékelési szempont	Pontszám
Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése	4
Szókincs, kifejezésmód	4
Nyelvtan	4
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	3
Összesen	15

Amennyiben a vizsgázó felelete az első értékelési szempont alapján 0 pontos, az adott feladat összpontszáma is 0 pont.

Első feladat
(Bevezető interjú)

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó megfelelően értette-e a vizsgáztató kérdéseit;
- a vizsgázó megfelelően válaszolt-e a vizsgáztató kérdéseire;
- a vizsgázó aktívan vett-e részt a beszélgetésben;
- a vizsgázó képes volt-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincsé megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak és a szerepnek;
- képes-e a célnyelvi udvariasság és a megfelelő stílus alkalmazására.

Nyelvtan

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó a szintnek, a témának, a szituációnak és a szerepnek megfelelő nyelvtani eszközöket használja-e.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e, azaz megfelelő-e

- a beszédtempója,
- kiejtése és hanglejtése.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó teljes mértékben eléri kommunikációs célját, minden információt közöl partnerével. A vizsgázó aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	A vizsgázó nagyrészt eléri kommunikációs célját, a lényeges információkat közli partnerével, nagyrészt megfelelően válaszol. A vizsgázó igyekszik aktívan részt venni a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	A vizsgázó nem éri el kommunikációs célját, nem képes a megfelelő információkat közölni, illetve visszakérdezni. A vizsgázó nem kezdeményez és/vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, kommunikációt megvalósítani.

Szókincs, kifejezőmód

1 pont	0 pont
A vizsgázó a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincset használ. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését. A vizsgázó ritkán keresi a szavakat. Megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó szókincse szegényes, a nem megfelelő szóhasználat akadályozza a megértését. A vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

1 pont	0 pont
A vizsgázó többnyire helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. Kevés hibát ejt, hibái nem nehezítik a megértést.	A vizsgázó mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

1 pont	0 pont
A vizsgázó beszédtempója megfelelő, esetleg helyenként lassú. Kiejtése és hanglejtése megfelelő, bár beszédén érezhető az anyanyelvi hatás. Beszéde érthető és követhető.	A vizsgázó nagyon lassan, szagatottan beszél. Beszédtempója, valamint kiejtése és hanglejtése akadályozzák a megértést.

*Második feladat
(Situációs feladat)*

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó elérte-e a feladatnak megfelelő kommunikációs cél(oka)t,
- a vizsgázó megfelelően válaszolt-e a vizsgáztató kiegészítő kérdéseire,
- a vizsgázó aktívan vett-e részt a beszélgetésben,
- a vizsgázó képes volt-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására,
- a vizsgáztatónak kellett-e segítő kérdéseket feltennie.

A többi értékelési szempont megegyezik a bevezető interjú értékelési szempontjaival.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó teljes mértékben eléri kommunikációs célját, minden információra rákérdez, illetve minden információt közöl partnerével. A kiegészítő kérdésekre is megfelelően válaszol. A vizsgázó aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	A vizsgázó nagyrészt eléri kommunikációs célját, a lényeges információkra önállóan rákérdez, illetve minden ilyen információt közöl partnerével. Csak kevés segítő kérdést igényel. A kiegészítő kérdésekre is nagyrészt megfelelően válaszol. A vizsgázó igyekszik aktívan részt venni a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	A vizsgázó csak segítő kérdések segítségével éri el kommunikációs célját. A kiegészítő kérdések többségére nem megfelelően válaszol. A vizsgázó nehezen kezdeményez, többnyire a feltejt kérdésekre válaszol. Nem mindig megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	A vizsgázó nem éri el kommunikációs célját, segítő kérdések segítségével sem képes a megfelelő információkat közölni, illetve ezekre rákérdezni. A vizsgázó a kiegészítő kérdésekre nem vagy nem megfelelően válaszol. A vizsgázó nem kezdeményez és/vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, kommunikációt megvalósítani.

Szókincs, kifejezőmód

2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincsset használ. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését. A vizsgázó ritkán keresi a szavakat. Megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincsset használ. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A vizsgázó többször keresi a szavakat és/vagy ismételi. A vizsgázó általában megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó szókincsse szegényes, a nem megfelelő szóhasználat akadályozza a megértését. A vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó többnyire helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. Kevés hibát ejt, hibái nem nehezítik a megértést.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. Hibái általában nem nehezítik a megértést, csak kevés, a megértést nehezítő nyelvi hibát ejt.	A vizsgázó mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

1 pont	0 pont
A vizsgázó beszédtempója megfelelő, esetleg helyenként lassú. Kiejtése és hanglejtése megfelelő, bár beszédén érezhető az anyanyelvi hatás. Beszéde érthető és követhető.	A vizsgázó nagyon lassan, szaggatottan beszél. Beszédtempója, valamint kiejtése és hanglejtése akadályozzák a megértést.

Harmadik feladat
(Önálló témakifejtés)

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó elég részletesen fejtette-e ki a témát,
- a vizsgázó kitért-e mindhárom irányító szempontra,
- a vizsgázó logikusan rendezte-e el a mondanivalóját,
- a vizsgázó összefüggően fejtette-e ki a mondanivalóját,
- a vizsgáztatónak kellett-e segítő kérdéseket feltennie.

A többi értékelési szempont megegyezik a két előző feladat értékelési szempontjaival.

Értékelési skála (emelt szint 3. feladat)

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó mind a három irányító szempont felhasználásával részletesen és megfelelően tárgyalja a témát. Témakifejtése önálló, nincs szüksége segítő kérdésekre. Mondanivalóját logikusan és összefüggően adja elő.	A vizsgázó témakifejtése még megfelelően részletes, két irányító szempontot fejt ki önállóan. Segítő kérdésekre válaszolva képes a harmadik irányító szempont kifejtésére is. Törekszik arra, hogy mondanivalóját logikusan és összefüggően adja elő.	A vizsgázó túl röviden tárgyalja a témát (önállóan csak egy irányító szempontot fejt ki részletesen, a többit felületesen). Segítő kérdésekre válaszolva is csak részben képes a téma további kifejtésére. Mondanivalójának elrendezése többnyire nem logikus, témakifejtése többnyire nem összefüggő.	A vizsgázó nem képes önállóan kifejteni a témát, csak egy-két irányító szempontot tárgyal felületesen. Nem tud válaszolni a segítő kérdésekre sem. A vizsgázó nem logikusan rendezi el mondanivalóját. Összefüggéstelen, izolált mondatokat használ.

Szókincs, kifejezésmód

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókinccset használ. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését. A vizsgázó ritkán keresi a szavakat. Megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókinccset használ. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A vizsgázó többször keresi a szavakat és/vagy ismételi. A vizsgázó általában megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó egyszerű szókinccset használ. Sokszor nem megfelelő szóhasználat, ami esetenként jelentősen nehezíti a megértését. A vizsgázó sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételi. Előfordul, hogy a vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	A vizsgázó szókinccse szegényes, a nem megfelelő szóhasználat akadályozza a megértését. A vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó többnyire helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. Kevés hibát ejt, hibái nem nehezítik a megértést.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. Hibái általában nem nehezítik a megértést, csak kevés, a megértést nehezítő nyelvi hibát ejt.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. Sok hibát ejt, hibái jelentősen megnehezítik a megértést.	A vizsgázó mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó beszédtempója megfelelő, esetleg helyenként lassú. Kiejtése és hanglejtése megfelelő, bár beszédén érezhető az anyanyelvi hatás. Beszéde érthető és követhető.	A vizsgázó beszédtempója elfogadható, bár többször lelassul. Kiejtése és hanglejtése elfogadható, bár beszédén az anyanyelvi hatás erősebben érezhető. Beszéde többnyire érthető és követhető.	A vizsgázó lassan, akadózva beszél. Kiejtése és hanglejtése többnyire elfogadható. Beszédén az anyanyelvi hatás igen erősen érezhető. Beszédtempója, kiejtése és hanglejtése helyenként nehezíti a megértést.	A vizsgázó nagyon lassan, szaggatottan beszél. Beszédtempója, valamint kiejtése és hanglejtése akadályozzák a megértést.